

Чатовий. Порядок і правила застосування зброї на посту

1. Призначення і завдання несення вартової служби. Пост, його обладнання та оснащення.

2. Чатовий та його обов'язки. Недоторканість чатового.

3. Порядок приймання та здачі поста. Зміна чатових.

4. Порядок заряджання та розряджання зброї на посту .

5. Порядок і правила застосування зброї на посту.

Чатовий та його обов'язки. Недоторканність чатового.

- Чатовим називається озброєний вартовий, який виконує бойове завдання щодо охорони та оборони дорученого йому поста. Військовослужбовець, призначений на варту, повинен твердо вивчити обов'язки чатового, підготувати зброю і спорядження. Призначення військовослужбовців на варту проводиться не пізніше, ніж за добу до заступання в наряд. Як правило, вони призначаються від однієї роти.

Призначення і завдання несення вартової служби. Пост, його обладнання та оснащення

- У житті військових частин і підрозділів, особливо в мирний час, вартова служба відіграє дуже важливу роль. Несення вартової служби є виконанням бойового завдання.
- Вартою називають озброєний підрозділ, споряджений для несення вартової служби. Вдень і вночі, за будь – якої погоди на варті несуть службу тисячі військовослужбовців. За час служби в армії і на флоті кожному солдату (матросу) доводиться багато разів стояти на посту. Бути чатовим (вартовим) – відповідальний і почесний обов'язок військовослужбовця Збройних Сил України. Вартова служба вимагає від військовослужбовця глибоких знань, виконання статутних обов'язків, постійної і високої пильності, дисциплінованості, ініціативи. Вартова служба призначається для надійної охорони й оборони важливих військових об'єктів, бойових прапорів, а також утримуваних на гауптвахті або в дисциплінарній частині військовослужбовців. Забороняється призначати для несення вартової служби військовослужбовців, які не прийняли Військової присяги, не засвоїли програми початкової підготовки, а також тих, хто має дисциплінарне стягнення.
- Варти бувають: гарнізонні – для охорони й оборони об'єктів військової частини; тимчасові – для охорони й оборони військового майна під час завантаження (розвантаження), перевезень, тимчасового складування .
- До складу варти входять: начальник варти і вартові, а в разі потреби – також помічник начальника варти, водії транспортних засобів, ще один помічник начальника варти – по службі вартових собак.
- Для безпосередньої охорони й оборони об'єктів із складу варти виставляють чатових.

• Чатовий зобов'язаний:

- - пильно охороняти та стійко обороняти свій пост, нічим не відволікатися, не випускати з рук зброї й нікому не віддавати її, включаючи осіб, яким він підпорядкований;
- - під час виконання завдання на посту тримати зброю зарядженою, завжди готовою до застосування (при цьому патрон у патронник не досилати);
- - рухаючись визначеним маршрутом, уважно оглядати підступи до поста й огорожу та доповідати через засоби зв'язку про хід несення служби у визначені табелем постів строки;
- - не залишати поста, доки його не буде змінено або знято;
- - уміти застосовувати засоби пожежогасіння, які є на посту;
- - не допускати до поста ближче, ніж на відстань, визначену в таблиці постів, та позначки на місцевості нікого, крім начальника варти, помічника начальника варти й свого розвідного та осіб, яких вони супроводжують, а також чергового варт (військової частини);
- - знати маршрут руху транспортних засобів варти, а також розпізнавальні знаки й сигнали;
- - викликати начальника варти у разі виявлення будь-яких неполадок в огорожі об'єкта (на посту) та за будь-якого порушення поблизу свого чи сусіднього поста; - почувши сигнал технічних засобів охорони або гавкання вартового собаки, негайно доповісти до вартового приміщення;
- - віддавати військове вітання начальникам, яким він підпорядкований, а також іншим начальникам, які прибули на пост в їх супроводі, згідно з правилами, визначеними Стройовим статутом Збройних Сил України.
- - знати й уміти виконувати свої обов'язки, зазначені в Статуті гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України і в таблиці постів;
- - охороняти й обороняти свій пост, нічим не відволікатися, не випускати з рук зброї й нікому не віддавати її, включаючи осіб, яким він підпорядкований;
- - чатовий повинен відповідати на запитання лише начальника варти, його помічника, свого розвідного й осіб, які прибули з ними для перевірки;

- - викликати начальника варти у разі виявлення будь-яких неполадок в огорожі об'єкта (на посту) та за будь-якого порушення поблизу свого чи сусіднього поста;
- - почувши сигнал технічних засобів охорони або гавкання вартового собаки, негайно доповісти до вартового приміщення;
- - віддавати військове вітання начальникам, яким він підпорядкований, а також іншим начальникам, які прибули на пост в їх супроводі, згідно з правилами, визначеними Стройовим статутом Збройних Сил України.
- - знати й уміти виконувати свої обов'язки, зазначені в Статуті гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України і в таблиці постів; - охороняти й обороняти свій пост, нічим не відволікатися, не випускати з рук зброї й нікому не віддавати її, включаючи осіб, яким він підпорядкований;
- - чатовий повинен відповідати на запитання лише начальника варти, його помічника, свого розвідного й осіб, які прибули з ними для перевірки;
- - у разі виникнення пожежі на посту чатовий негайно доповідає до вартового приміщення й, не припиняючи спостереження за об'єктом, який охороняють, вживає заходів до гасіння пожежі;

Чатовий біля вогнебезпечного сховища, крім того, зобов'язаний:

- - не допускати куріння, розведення вогню, стрільби, а також користування біля об'єкта охорони освітлювальними приладами, не передбаченими табелем постів, ближче від зазначеної в ньому відстані;
- - не допускати до сховища (складу) осіб у взутті та з ліхтарями, не передбаченими табелем постів, а також із холодною та вогнепальною зброєю.

Чатовий біля входу до вартового приміщення зобов'язаний:

- - охороняти вартове приміщення й не допускати до нього нікого без дозволу начальника варти. У разі наближення осіб, яким варта підпорядкована, та осіб, яких вони супроводжують, чатовий сповіщає начальника варти певним сигналом та безперешкодно пропускає їх у вартове приміщення. Інших осіб, які наближаються до вартового приміщення, чатовий зупиняє біля входу на його територію й викликає начальника варти або його помічника. Про всі надзвичайні події поблизу вартового приміщення та про все помічене, що може заважати виконанню вартою свого завдання, а також про почуті сигнали з інших постів чатовий негайно доповідає начальникові варти або його помічникові.

Чатовий, який охороняє заарештованих на гауптвахті, зобов'язаний:

- - знати кількість заарештованих осіб, які перебувають під його охороною;
- - перебувати ззовні біля дверей камер і стежити через оглядові вікна, щоб заарештовані не порушували визначених для них правил, стежити за діями й поведінкою заарештованих, не допускати псування заарештованими обладнання камер;
- - стежити за тим, щоб у нічний час у камерах із заарештованими було ввімкнута освітлення;
- - не випускати заарештованих із камер і не допускати до них нікого без особистого розпорядження начальника чергової зміни, помічника начальника варти або свого розвідного;
- - не розмовляти із заарештованими, нічого не передавати їм і нічого не брати від них;
- - не допускати розмов заарештованих із сторонніми особами;
- - негайно викликати начальника варти, його помічника або розвідного у разі невиконання заарештованими його вимог;
- - прийнявши прохання заарештованого про виклик вивідного, доповісти про це своєму розвідному (начальникові варти або його помічникові);
- - попереджувати заарештованого при його спробі втекти вигуком "Стій, стрілятиму", а у разі невиконання цієї вимоги застосовувати зброю для його затримання.

Недоторканність чатового полягає в:

- - в особливій охороні законом його прав і особистої гідності;
- - у підпорядкуванні його лише певним особам - начальникові варти, помічникові начальника варти та своєму розвідному;
- - в обов'язку всіх осіб неухильно виконувати вимоги чатового, які визначені його службою;
- - у наданні йому права застосовувати зброю у випадках, визначених статутом. Чатового мають право змінити або зняти з поста лише начальник варти, помічник начальника варти й розвідний, якому підпорядкований чатовий.

Порядок приймання та здачі поста. Зміна чатових

- За командою розвідного попередньої варти: “Чатовий, здати пост!” - чатовий здає пост. При цьому чатовий і вартовий повертають один до одного голови. Чатовий, називаючи номер поста, перелічує вартовому все, що підлягає охороні, згідно з табелем постів, а також повідомляє, що було помічено поблизу поста під час несення служби. Після здачі поста вартовий за командою свого розвідного: “Вартовий, прийняти пост!” - зобов'язаний разом із розвідним нової варти в присутності чатового та розвідного попередньої варти обійти об'єкт, що охороняється, й перевірити справність огорожі, дверей (воріт), вікон і стін сховищ, кількість машин, літаків, гармат, іншої бойової техніки, а також наявність і стан засобів охорони, зв'язку, пожежогасіння, цілість і справність замків, пломб і печаток.

- Зміна чатових біля входу до вартового приміщення проводиться через кожні 30 хвилин начальником варти або його помічником. Коли зміна наближається до чатового на відстань 10-15 кроків, розвідний нової варти командує: "Зміна - СТІЙ" і наказує одному з вартових спостерігати (у випадку прямування зміни на машині - зарядити зброю і спостерігати) за постом і підступами до нього. Закінчивши здачу та приймання поста, чатовий і вартовий, який заступає на пост, стають обличчям у бік, протилежний об'єктові, що охороняється, і по черзі доповідають: "Товаришу сержант, рядовий Коваленко пост номер 5 здав"; "Товаришу сержант, рядовий Гриценко пост номер 5 прийняв". За командою розвідного попередньої варти: "Рядовий Коваленко, з поста кроком руш!" - вартовий, якого змінили, залишає пост. З цього моменту вартовий Гриценко стає чатовим і виконує свої обов'язки на посту.
- Зміна чатових проводиться через 2 години, у парні або непарні години. За температури повітря - 20 °С і нижче (під час вітру - і при меншому морозі) зміна чатових зовнішніх постів, а також внутрішніх постів, що перебувають в неопалюваних приміщеннях, проводиться через годину. За температури повітря +30 °С і вище (в затінку) чатові змінюються також через годину. Вказівку про зміну чатових через годину в цих випадках дає черговий варт (військової частини). Виставлення чатових на нові пости, а також зняття чатових із ліквідованих постів проводиться начальником варти на підставі письмового припису начальника гарнізону (командира військової частини) в присутності чергового варт (чергового військової частини) й начальника об'єкта, який охороняють. Про виставлення (зняття) чатових робиться запис у постовій відомості.

Порядок заряджання та розряджання зброї

- Заряджання і розряджання зброї проводиться перед вартовим приміщенням за командою начальника варти і розвідних і під їхнім безпосереднім наглядом. Заряджають і розряджають автомати у спеціально обладнаному місці, яке має кулеуловлювач (для схоплювання кулі в разі випадкового пострілу). Зброю заряджають щоразу перед виходом на пости, в дозор, для конвоювання заарештованих, які перебувають під су дом, слідством, або засуджених, для супроводу осіб, які перевіряють варту. Розряджання зброї і огляд її після розряджання здійснюють перед тим, як зайти у вартове приміщення. Автомати заряджають спорядженими магазинами. Патрон у патронник не досилають. Перед заряджанням автомати ставлять на запобіжник. Зброя заряджається та розряджається в спеціальному освітленому місці, яке обладнане кулеуловлювачами, перед вартовим приміщенням, а під час переїздів змін на машинах - у спеціальних обладнаних у такому самому порядку місцях, які визначаються в інструкції начальника варти.

- Під час заряджання і розряджання ствол зброї має бути направлений вгору (під кутом 45—60 градусів) і в бік від оточуючих жилих приміщень і об'єктів, які охороняються може проводитися у вартовому приміщенні в спеціальному місці, обладнаному кулеуловлювачем. Якщо поблизу і навколо вартового приміщення розташовані житлові та службові приміщення, заряджання і розряджання зброї.

- Пістолет заряджається після одержання патронів у чергового частини в спеціально обладнаному кулеуловлювачем місці, а розряджається після зміни варті і прибуття начальника варті до чергового частини. Заряджання та розряджання зброї проводиться за командами начальника варті та під його безпосереднім наглядом. У дощову (снігову) погоду зброю протирають від вологи та змащують її поверхні. Часткове та повне розбирання зброї забороняється.
- Автомат заряджається спорядженим магазином. Перед заряджанням він оглядається (при цьому курок спускається) і ставиться на запобіжник. Затворна рама після приєднання магазину назад не відводиться.
- Карабін заряджається на повну ємкість магазину. Після заряджання карабіну затвор повільно закривається (при цьому патрон у патронник не досилається), знімається запобіжник, спускається курок і карабін ставиться на запобіжник.
- Пістолет заряджається спорядженим магазином, затвор під час заряджання назад не відводиться. Перед заряджанням пістолет ставиться на запобіжник.
- Кулемети та ручні гранати заряджаються безпосередньо перед їх застосуванням.

. Застосування зброї на посту.

- Чатовим застосовується зброя без попередження у разі явного нападу на нього або на об'єкт, який він охороняє. Усіх осіб, які наближаються до поста або до забороненої зони, позначеної покажчиками, крім начальника варти, помічника начальника варти, свого розвідного та осіб, яких вони супроводжують, чатовий зупиняє вигуком “Стій, назад” або “Стій, обійти справа (зліва)”. За невиконання особою, яка наближається до поста або до забороненої зони, цієї вимоги чатовий попереджає порушника вигуком “Стій, стрілятиму” й негайно викликає начальника варти або розвідного. Якщо порушник не виконує цієї вимоги, чатовий досилає патрон у патронник і робить попереджувальний постріл угору.

- Чатовим застосовується зброя без попередження у разі явного нападу на нього або на об'єкт, який він охороняє. Усіх осіб, які наближаються до поста або до забороненої зони, позначеної покажчиками, крім начальника варти, помічника начальника варти, свого розвідного та осіб, яких вони супроводжують, чатовий зупиняє вигуком “Стій, назад” або “Стій, обійти справа (зліва)”. За невиконання особою, яка наближається до поста або до забороненої зони, цієї вимоги чатовий попереджає порушника вигуком “Стій, стрілятиму” й негайно викликає начальника варти або розвідного. Якщо порушник не виконує цієї вимоги, чатовий досилає патрон у патронник і робить попереджувальний постріл угору.

- Якщо на вигук чатового надійде відповідь "Іде начальник варти (помічник начальника варти, розвідний)", чатовий наказує: "Начальник варти (помічник начальника варти, розвідний), до мене, решта - на місці"; за потреби чатовий вимагає, щоб особа, яка наближається до нього, освітила своє обличчя. Переконавшись, що той, хто назвався, справді начальник варти (помічник начальника варти, розвідний), чатовий допускає до себе всіх осіб, які прибули. Якщо той, хто назвався начальником варти (помічником начальника варти, розвідним), виявиться невідомим або якщо особи, які перебувають з ним, не виконують вимогу чатового залишитися на місці, чатовий попереджає порушників вигуком "Стій, стрілятиму".

- Чатовий на посту, за винятком тих, хто несе службу з багнетом, має тримати зброю із примкнутим багнетом (автомат зі складаним прикладом - без багнета, багнет - у піхвах на поясному ремені); уночі - у положенні приготування до стрільби стоячи, вдень - у положенні "на ремінь" або в положенні приготування до стрільби стоячи; на внутрішніх постах і на посту біля Бойового Прапора автомати з дерев'яним прикладом - у положенні "на ремінь", із складаним прикладом – "на груди", карабін – "до ноги"; клапан сумки із спорядженим магазином (обоймами) тримати постійно застебнутим.